

Paul Géraldy
TE MEG ÉN

Fordította: Kosztolányi Dezső

A mű eredeti címe: Toi et moi (1913)

TARTALOM

Áradozás
Idegesség
Szomorúság
Derű
Lámpaernyő
Véletlen
Lelkek, divatok, stb...
Zongora
Tűnődés
Féltékenység
Kétség
Szeretet
Összebékülés
Megpróbáltatás
Vallomás
Dualizmus
Nyugtalanság
Magyarázkodás
Tűnődés
Vereség
Sztereoszkóp
Tűnődés
Levél
Utóirat
Utóirat
Távolság
Csetepaté
Megszokás
Múlt
Bölcsesség
Mea culpa
Finálé

*Ha te szeretnél és én
szeretnék, hogy szeretnék!*

Áradozás

Jaj úgy szeretlek! Úgy szeretlek!
Hallod? Bolond vagyok. Bolond...
Ezt zúgom egyre a szivednek...
De úgy szeretlek! Úgy szeretlek!...
Szeretlek, érted, drága, mondd?
Nevetsz? Hülye vagyok valóban?
De hogy közöljem azt, amit
tudnod kell? Semmi sincs a szóban!
Várj, kitalálok valamit...
Hát igenis, a csók magában nem elég.
Valami fojt, zokog itt bennem és elég.
Tisztázni kell most, hogy mi van mivélünk.
Amit érzünk, ki kell fejezni még.
Többé-kevésbé a szavakban élünk.
Szók kellene, kell elemezni.
Kell, hogy kimondjam néked ezt ni...
Tudd meg, mivel vagyok tele...
De bár találnék sok költői dolgot -
felelj nekem - több lenne-e,
mint az, hogy átölellek így, te boldog
hétköznapom költészete,
mig százszor és ezerszer fölsikoltok:
Te! Te! Te! Te!

Idegesség

Igen, szeretsz. Kedves vagy, drága szentem.
De vannak olykor oly
napok, mikor kifáraszt, izgat engem,
hogy így kislánykodol.
Mindig kacagsz, viccelsz, hát ne bolondozz,
és végre légy komoly!
Nem jól vagyok ma este. Semmi fontos!
Csak ideges. Hisz láthatod. Unalmas.
És sírni tudnék mindenért. Na hallgass!
Folyton csevegsz-fecsegsz, izegsz-mozogsz, le-fel,
kedves madárszavad fáj és úgy ingerel.
Te tán oly rózsza vagy, melyen nincsen tövis?
De hogyha nem bírom: aztán törődöm is...
Minek meredsz így rám? Hát nem oly nagy dolog.
Dehogy haragszom rád! Dehogy! Azt gondolod?
Látod: beszélgetek, nyugodtan, hidegen.
Mégis, mi a bajom? Mi? Hát az idegem.
Aztán meg az idő. Az a baj itt.
A bosszuság, a fáradtság, a lárma...
De az istenre kérlek, legalább ma
ne rakd ki nékem a kalapjaid!

Szomorúság

A Múltad!... Ó igen, a Múltad!
Mert Múltad is van, víg és szomorú...
Elgondolom, hogy megtanultad
már azelőtt, mi az öröm, mi a bánat,
fejedbe apró és nagy, régi gond,
sok látomány, s nem élek itt!
Mondd el ezeket újra, mondd.
Még nem tudom jól az emlékeid.
Szemed mögött az éj van, a titok!
Hát igaz az, hogy egykor vad kacajjal
a fényben ugráltál nyitott,
zilált és hosszú hajjal,
mint ezen a fotográfián?
Mesélj. Igaz-e ez? Igaz?
E fényképhez hasonlitasz,
hol szép se vagy, te csitri lány?
Szólj. Ebben az időben hogyan éltél?
Mire gondoltál? És miről beszéltél?
Bús volt az életed, vidám?
Megvolt valóban ez a nagy
kert és a rácsa? S e butuska
és borzadalmas-furcsa fruska,
biztos vagy, kérlek, hogy te vagy?
Ez a kalap, e szörnyű, csúnya-ódon,
a kalapod? Biztos vagy ebben?
És e régi sok ember itt mi módon
ismerhetett előttem? Lehetetlen.
Ők vittek első útra, talmi
kirándulásra és nyaralni,
velük ültél vonatba, éjjel?
Ők fogták a kezéd, szeszéllyel
vállukra kapva és becézve,
gügyögve füleidbe: „Nézd te...”
Jaj mért nem hagyták énnekem
már akkor ezt a szerepem?
Én elvittelek volna téged
egyedül, kóborolni, messze,
mutatva száz csodás vidéket,
milyen a nyár, milyen az este
s a hosszú út porába veszve
szép és szelíd kis falvakat.
A Földet adtam volna néked,
vezetve értőn, hallgatólag.
És annyi tájtól, a parázsló
égtől, vidéktől és a város
fényétől tán kicsit sugáros
lett volna a szegény varázsló...

Tudják ezek az emberek,
mit vettek el tőlem, szívem?
De változtatnunk nem lehet.
Hiába. Vége van. Igen.
És e sok ember, mindahány,
milyen közönséges, silány.
Hidd el, ha köztem és teközted
valami harc, vagy durva szó van,
ők teszik, kik odakötöztek
magukhoz s a vakációban
elvittek falura, ligetre,
mert a nyomuk lelkedbe éghetett...
Ne gondoljunk hát többet erre.
S most tedd el a fényképeket.

Derű

Mikor elváltunk, mit mondtál utóbb:
hogyan nem szeretjük egymást? Tévedés!
Sírtál? A régi vagy ma is, tudod?
De ha szeretjük egymást! Érted? És
légy egyszerűbb! Ne komplikáld a dolgot!
A mi korunkba' ne legyünk bolondok,
minek az a nevetséges, banális
romantika, ha mindjárt abban áll is,
hogyan nagybetűvel írjuk: „Szerelem”?
Ne kultiváljunk ily izléstelen,
rossz pózokat! Azt mondják szüntelen:
„Szivem”, „Szived”, „Szivünk”. Milyen hülye.
De, esküszöm, megvolnánk nélküle,
s világosabb is lenne minden.
Nincs is „Szivünk”: csak te meg én, s szerintem
csak emberek vagyunk, nyilvánvaló.
De megrészegekszünk folyton a szavaktól,
mivel túlozzuk azt, ami van, s akkor
szegényes és kopottas a való.
Hagyd, kérlek, a „Szivünket”, buta szó!
Legyünk mi!... Az igaz, ha künn a zajban
találkozunk, nem reszketünk, mint hajdan.
Te nem bolondulsz. Én se. Hát mi baj van?
Megcsöndesedtünk kissé? Persze, persze.
Természetes. És érthető. De semmi.
Ez a szokás. A megszokás. Csak ennyi.
Ha nem gyúlunk ki a találka-percre,
már nem tudunk egymás nélkül se lenni.
Mindegyikünk bús, valamit keres,
a másikat... És, lásd, ez a helyes!

Lámpaernyő

Hogy mért ülök szótlán-szelíden?
Mert ez a nagy perc, a szemeknek
és mosolyoknak perce, szívem,
az est, hogy végtelen szeretlek!
Ölelj. Cirógass enyhe-lágyan.
Ha tudnád, bennem mi buzog
és mennyi fény, gög, mennyi vágy van
s jóság...! De azt te nem tudod!
Tedd föl kicsit a lámpaernyőt.
Az árnyban a szivek merengők,
a sok tárgy kissé ködbe tünt,
és jobban látni a szemünk.
Nem szólok szerelemről többet,
mert úgy szeretlek. Te becézzess,
ma este így leszek körötted,
szoríts te a melledhez, édes...!
A lámpaernyőt tedd föl csöppet.
Így. Most maradjunk szótlantul.
Ne mocsanjunk. Mily kedves ez,
hogy langy kezéd arcomra hull!...
Mi az megint már? Ki keres?
Ahá, igen, a fekete!
Hát adja föl, hamar, oda!
Gyorsan!... S az ajtót tegye be!...
Mit is beszéltem? Micsoda?
Igyuk a kávé... mostan? Akarod?
Igaz: te forrón szereted.
Várj. Majd kiöntöm teneked.
Erős ma. Cukrot. Csak egy darabot?
Elég? Előbb megízlelem. Mit?
Hát itt a csészéd. Mindent tompa köd lep...
Milyen sötét is van. Nem látni semmit...
Talán a lámpaernyőt vedd le csöppet.

Véletlen

Ha nem ismertük volna egymást!
Ez is előfordulhat, kedvesem, lásd,
mit tett a Sors érette, érezed,
hogy így szeressünk, s mi legyünk ezek?

Te így beszélsz: „Mi egymásnak születtünk”.
De össze kellett hatni ezer oknak,
esélynek, véletlennek, jaj de soknak,
hogy létrejőjön ez, szóval szerelmünk.

Vedd fontolóra, mily rossz volt sorunk,
amíg bolyongtunk, árva páriák,
s hogy az idő nagy és nagy a világ,
s megeshet, hogy nem is találkozunk.

Jut-e eszedbe néha szép kalandom,
hogy boldogságunk volt veszélyben, és
mi húzta a szívünket egybe, vajjon
mily távoli-titkos nehézkedés?

Tudod-e, mily bizonytalan körökre
vont az az est, s gondolsz-e arra, hátha
egy csöpp szeszély, egy fejfájás, egy nátha
eltávolított volna mindörökre?

Még meg se mondtam ezt a szörnyüséget:
mikor először láttalak, a bálon,
szépnek se látszottál nekem, csodálom,
alig vettelek észre téged.

Barátnőd érdekelt, ki nevetett,
csak azután találkozott szemünk.
Képzeld el, hogyha akkor nem merünk,
te meg nem értsz, s én nem vallok neked.

Ma este hol lennénk, ha akkor este
előbb visz el anyád, na látod,
ha nem pirulsz el, s én arcodba lesve
fel nem segítem néked a kabátod?

Mert emlékezz, ez volt csak az oka.
Ha sietünk, ha késünk,
most semmi sincs, se részeg ölelésünk,
sem ez a nagyszerű csoda!

Hát akkor nem vagyunk ma boldogok!
Akkor nem ülsz így oldalamnál!...

Édes szivecském, mily bolond dolog,
de arra a betegségedre gondolok,
amelybe majdnem behaltál...

Lelkek, divatok, stb...

Nő vagy, s ezért tudod, hogy bármi
kis semmi mily csodát mivel
és hogy lehet lelket csinálni,
új lelket egy kis semmivel.
Olyan nagyon értesz te ehhez,
oly bűvösen, hogy valahányszor
látlak: egészen újnak látszol,
és mindig újra tőrbe ejtesz.
Tudod, hogy az idő a nagy rossz,
s szerelmünk már nem új regény,
tehát cseleskedsz és ravaszkodsz
s más-más szemekkel jössz felém:
bőrödnek a nyakadba' lengő
boád ad nem-várt alapot,
újjáteremt egy csipkekendő...
S aztán a sok-sok kalapod!
Fölfedezek valami mélyet
tebenned, és megbomlok ott,
mert nagy kalap borul fölébed,
jól ismerem én az okot,
ettől szemed olyan sötét lett,
s nem látni rejtett homlokod.
Így tudsz te, hogyha ártani
kezd a szokás a szerelemnek,
mindig új lelket gyártani,
amelyet én nem ismerek meg.
Idegesen vad csókot tépek
az ajkaidról egykoron,
tenyerembe kapom a képed
és a hajad fölborzoló.
Kacagni kell, bolondul égni...
de hogy ledobom sebesen
a rongyaid, szemed a régi,
ismét csak ugyanaz a szem!
Majd hogy a fürtöd szép kigyóit
lesimitom a hajadat,
csalódva látom azt, mi bódít,
a homlokodat, a valódit:
s mi folytatódik,
tenmagadat...
Hiába keresem a parázst,
kis, röpke lelked, nincs vigasz.
Már vége. Megtört a varázs.
S az anyádhoz hasonlítász.

Zongora

Drágám, csináltam én Neked
három hangból egy éneket.
Egy ujjal játszom ezt a dalt.
Hallgasd meg. Ül le, kisgyerek.
Ha azt hiszed, hogy buta, majd
mond meg nekem. Hát ime, halld.

Van egy csodáaszép kedvesem.
„Mért oly féltékeny? - így gagyog.
Hiszen csakis Önt szeretem
és hű vagyok.

Hogy ne szeressem? Nem lehet!
Mikor a társaság gyü löng,
maga a legértékesebb,
a legkülönb!

Magát imádom. Holtomig!
Mégis örökké félt. Ugyan.
Nem szép, hogy így csacsiskodik,
tisztelt uram!”

Hát ez igaz. A szíve hű.
Nem csélcsap és nyilván enyém.
Őszinte is. És egyszerű...
De érzem én,

hogy valahol egy férfi van,
több nálam, egyszer idejő,
mig bús leszek, frissen, vigan
s megérti Ő.

És féltékeny vagyok és rettegek,
s zúg a fejem s a szívem maga van...

Nézd, ezt a dalt írtam Neked,
kis madaram.

Túnődés

Mindég, örökké... Frázis, buta, nem szép,
de mint a leckét mondom egyre fújva!
Elhagyni egymást? Mit?... Ez képtelenség!
Őrütség, gazság!... Ó ismételt újra!
Hiszen nekünk úgy kell a végtelenség.
... De ha barátom így szól: „Az egyetlen
ő lesz, ki minden nőt megsemmisít.
Mit félsz? Hűek maradtok majd ti ketten...”
az fáj kicsit.

Féltékenység

Hát féltelek. Most lenn vagy a vidéken
s magamra hagytál. Nem veszem zokon!
Hiszen tudom, hogy sem neked, se nékem
nem oly mulattató a sok rokon.
De bánt a féltékenység és a kétség,
hogy a tavaszt velük töltöd te lenn...
Mert elfedtett engem is e kétség...
Te jársz, te az eszembe szüntelen!
Szeretlek részegen, porig legyőzve.
A szerelemtől sírok és dühtül.
Agyamba képed imbolyog e gőzbe:
te csak mulatsz, mint az, aki üdül!
Hát féltelek ott a nagy nyugalomban.
Ott langyos és derús ma Párizs!
Csodás! Előttem kalamáris,
és levelet firkantok máris
neked, ki ott élsz, ahol annyi lomb van...
Biztos, azt a virágos, sárga-szalma
kalapod hordod, mely oly szépítő
fénykört lehet bőrödre ráfuvallva.
És elfeledtél! A vidék unalma
csinossá tett... Ó, ez a szép idő!
Jaj, sírni tudnék a haragtól!
Múlt hónapban mindig esett;
pont most viszik el, éppen akkor,
mikor a legszükségesebb!
Ily lángra még a szívem sose lobbant.
Az enyhe levegő is kába
örömmel árad a szobába.
Dühös vagyok rád, mint a rokkant,
s azt akarom, szenvedj te is lenn.
Nem szép kívánság. S buta roppant.
De úgy szeretlek! bizonyisten!
Azt kívánom, bár meggyülnéd
érettem a tavaszt és azt, mi szép...
s elégedett lennék fölöttébb,
ha fájna a fejed is, picikét.

Kétség

Te ezt mondod: „Egész nap
reád gondoltam epekedve”.
De mégse rám gondolsz ezért, csak
a szerelemre.

Ezt mondtad: „Képed keresem,
ha ágyba fekszem, kedvesem,
nyitott szemem sír nedvesen
és fájva”.

De te nem ismered a kint,
lelked gyönyörbe ring.
Inkább gondolsz a csókra, mint
a szájra.

Egyáltalán nem küszködöl.
Tudod, miénk már a gyönyör...
De a szerelem óriásibb.
Mondd, így szeretnél, mondd nekem,
ha nem én lennék én, hanem
egy másik?

Szeretet

Szeretsz?... Mi az, mi van veled?
Egy szót se szólsz? Jer közelebb.
Hagyd hát a dolgod, ízibe.
Siess hamar heverj ide!
Vigyázok és nem borulok rád.
Nem gyűröm össze majd a szoknyád.
Dobjuk el, hogyha bánt, a vánkost.
Kényelmesen, tegyük odább most.
Add a kezed, te szemtelenke,
farkasszemet, nézz a szemembe.
Jaj, hogyha tudnád, mint szeretlek.
Nézz a szemem mélyére... Beljebb!
Látszik ugye tükrébe' lenn,
hogy néked adtam mindenem!
Mondd, látod ezt? Mondd, kérlek, érted?
Ma este ez a szeretet
olyan komoly és tiszta-mély lett!...
De hát te ezt nem értheted...
Azt mondod, érted ezt? Helyes.
Azért közöltem veled, édes,
hogy tudd, a tudatában élhess,
s vess számot... Ejnye, nézd, mi ez:
könnyem kicsorrant, permetez.
És semmi sincs, ez boldogít,
csak itt e szem, e homlok itt.
Hajolj le a lámpához szóttalan
s hadd, hogy halántékdra rátegyem,
mint szemkötőt, két tenyerem.
Hát így van ez, így van, kis madaram?
Szép homlokodnak, jó szemednek
vagyok a rabja, és ez éget?
Azt mondod, így van?... Jaj, szeretlek!...
Szeretnék megütni téged.

Összebékülés

Megint haraggal váltunk el. Miért?
Mindegyikünk pedig fűt-fát ígért,
hogymajd szeretjük egymást! Ám jegyezd meg,
mostan nem én kezdtem. De te... Te kezdted...
Mindegy. Te, én? Ő volt, a szerelem...
Szóval faképnél hagytál kereken!
És odamondtál az ajtóba' nékem,
azon a hangon! Fájt a büszkeségem!
Erőltetett könny lángolt szemedben!...
Nem furcsa ez? Mi egymás oldalán
mindig csakis gyűlölködünk. Az ám.
Hát nem te vagy hibás. De, hidd el, én sem.
Hiszen szeretsz. Tudom. Én is. Egészen.
Talán, mivel hasonlítunk. Talán,
mivel együtt ülünk minduntalan.
Az ember ingerült lesz végre, sértett.
Mindent meg akar érteni... Na érted?
Fürkészs. Kutat. Töpreng. És nyugtalan.
Figyeljük és nem éljük a szerelmünk.
Hát hagyni kell. Előbb is: hogy szerettünk.
Kimondhatatlan! Csakhogy nem szabad
keresni mindég a „nagy” vágyakat!
Gyötrődni! Izgatódni! És perelni!
Te! Oly silány dolog az a szerelmi
kéjmámor és egyéb... hát hagyjuk el mi,
mostan szeressünk igazán, bután!...
Nézd, azt tanácsolom, hogy ezután
ne lássuk egymást annyit... Életem,
szeretjük egymást: ez kétségtelen.
De szörnyű, hogy mindig erről beszélünk.
Ritkábban jöjjünk össze. Ha így élünk,
majd megtörténik az, mit ki se mondunk.
Meglátod, akkor nem lesz semmi gondunk,
boldogjai leszünk e bús világnak!
Új, új öröm vár, új csók vígasza.
Jaj, hogy szeretjük egymást majd! Imádlak!...
De holnap aztán jöjj korán haza.

Megpróbáltatás

Kacagtál a bálon, meséled,
kedved szilaj volt, fokozott.
S panaszkods, hogy a nevetésed
nekem fájdalmat okozott.

Nem adtam a búsat, te rossz nő,
de hát szenvedtem ott, igaz.
Azt mondod, én vagyok az önző.
És szándékkal bolondítasz.

Fürkészve lested, hogy a bánat
mint nőtt szemembe s égetett.
Ha gondtalan vagyok, vidámabb,
most nem vagy ily elégedett.

Vallomás

Dühös vagyok, követelő, mogorva,
elégedetlen, féltékeny, bolondos,
boldogtalan, házsártos is, gyakorta.
Nagyon szeretlek, s így lettem nagyon rossz.

Úzlek. Gyötörlek. Szidlak is örökkön.
Be boldogabb, be szeretettebb lennél,
ha nem te volnál mindenem a földön,
s ha volna más, mi nékem szentebb ennél.

Dualizmus

Most magyarázd el, minthogy érthetetlen,
mért szólsz te így: „a zongorám, virágom”
s: „a könyved, a kutyád”... Aztán, te lelkem,
sokszor így is kiáltasz önfeledten:
„majd megveszem ezt-azt, ha látom,
az én pénzemből, amit félretettem”.
Csak a közöst, mindig azt emlited!
Ilyesmiből mi kérdést nem csinálunk;
enyém, tied, enyém, tied.
Ha igazán szeretsz, minek?
Mondd: „könyv, kutya”, és így valld a hited:
„a mi virágunk”.

Nyugtalanság

A kacajod oly könnyedén,
oly légi-fényesen repes
az árnyban, ahol élek én.
Nagyon erős. Tökéletes.
Ezt nem szeretem, ne neved.
A házban ettől annyi fény, vagy
egészség száll szét szüntelen,
hogy önmagadnak is elég vagy.
Így félek, és az kell nekem,
hogy szenvedő légy, álmatag,
cicáskodó is, és magad
kicsinynek érezd, sírni tudj,
bús, gyenge nő, ki nem ragyog.
Mert akkor nem szeretlek úgy.
És sokkal nyugodtabb vagyok.

Magyarázkodás

Ne kezdjük újra! Meg se várom:
minek, minek a magyarázat?
De te akarod minden áron?
Vigyázzunk, a fejünkre lázad.
Búsat, csunyát mondjunk még? Egyre húzod.
Mit mondhatunk, az istenér?..
Kérlek, ne szólj! Hadd gombolom ki blúzod:
az sokkal-sokkal többet ér.
Amit te mondanám, tudom előre,
én picikém. Tehát, gyere, gyere!
Vetkőzz le gyorsan. És ne szólj felőle.
Szeressünk. Ennek ez a módszere,
megmagyarázni röviden,
egymás mellé feküdni, meglásd.
Ne duzzogj. Vesd le a szoknyád. Igen.
A testeink, ők, értik egymást.
Na jöjj s ne légy olyan fejes.
Mevolt a pörpatvar, helyes,
de elfelejtjük, drága, nyomba,
mihelyt idelépsz nesztelen.
Hát jöjj hamar, hamar! karomba,
jöjj meztelen...

Tűnődés

Kíváncsi játék és szeszély
a szerelem először.

Reánk tekint egy szem, beszél,
ígér, s lángjuk előtör.

S minthogy magunkat szerfelett
szeretjük, s ez nagyon jó,
szeretjük őt, aki szeret,
hisz izlésünk hasonló.

Hálálkodunk, kis bánatunk
megosztjuk véle szépen.
Nagyon hamar reákapunk
s udvarlunk is, cserében.

Már úgy mondjuk, mint szerepünk,
mit elmondtunk ezerszer.
Aztán azért is szeretünk,
mert már elkezdtük egyszer.

Vereség

Ez mégse járja! Nékem lágy a szívem.
Megpróbálom, hogy visszabántsalak,
ha bántsz. De nem megy, bárhogy is feszítem,
én sorvadok a gyötrem alatt.

Te a nagy duzzogást is állod,
a durva nézést, hosszú csendeket...
Hát ne gonoszkodj vélem, áldott!
Ha szenvedek, én roppant szenvedek...

... Örültség! Átadom a pengém,
bevallva, hogy mi a titok...
Most tudja már, hogy a gyengém:
él majd vele s még győzni fog...

Sztereoszkóp

Nem, meg se nézem. Vidd e sok lemezt,
hol az utunkat látni, azt-emezt.
Emlék van a lelkemben, érzem innét,
eltávolítanád, ha közelítenéd.
Vidd a lemezt, mert korcs itt, ami elmúlt
s halottasan kísért a színtelen múlt,
elvesztve illatot, zenét, delejt...
hangsúlyoz egy-egy buta részletet
és fontosat elejt.
Hűbb akkor az emlékezet,
amely annyit felejt.
Az elkuszálja tán egy árnyal
a vonalat, megbontva nemrég
jó rajzait, szépít, beárnyal...
De benne ép az emlék,
meghagyja ízét és szerelmét.
Az boldogságomat megója,
s ha szólok, eljön, ami rég volt,
a méze és a borsa-sója,
fölötte a hatalmas égbolt.
Mihelyt kezem csak egyet int,
tűnt percem élhetem megint.
Mindent megőrzött az s megőriz:
itt az a mámoros, vad illat,
a fenyveserdő, remegő víz:
itt a homokba csókjainknak
szél-íze, a nagy levegő-íz;
a falu itt és a kisutca,
hol egy napon annyit vitáztunk,
a visszatérés, hercehurca,
folyton civódó, furcsa lázunk,
s hogy szidtalak, micsoda vandál
és túrhetetlen állapot,
mikor bosszantva válogattál
minduntalan képeslapot...
aztán sirásunk és a pardon...
a templomunk, villánk a parton...
kirándulásunk, a kerékpár,
melyet mi, mint bohém, derék pár
lonccal diszítgettünk... az ünnep,
sikoly, dal, búve a könyűnknek,
a természet, s a nap, a részeg,
melynél sosem volt szebb, egészebb,
elhozza mind, mi szertefoszlott
és rajt lebeg a hangulat...
Hát azt hiszed, a sztereoszkóp
az is ilyen képet mutat?

Nem érzed-e, mily bús, siralmas-olcsó
ez éles rajz, e fekete-fehér,
eleven múltra hull itt a koporsó,
kijönne, ám szorítja a fedél!...
Barátainknak feltárnád e kriptát,
hol életünk elsenyved, csakugyan?
Ámulnak ők majd, firtatják a titkát.
„Itt laktatok e pici faluban?
Szép táj! A fák! Ni itt a part is, itt hát...”
S nevetnek, hogy mért állok oly busan...
Mulass. Mutasd meg nékik az utunkat.
De a vidékeket, miket szerettem,
száz arcodat a változó keretben
meg se tekintem többé: engem untat.
Az én fejembe tündér kép rezeg,
s e sok adat semmit se tud felőle...
Poéta az emlékezet.
Minek csinálsz hát történészt belőle.

Túnődés

Van örömünk, van régi bűnk,
mind a kettőnket egy csók andalít,
s tulajdonképp alig-alig
hasonlítunk.
Egy szó elég, csak egy szilaj,
és semmi pör,
örvény nyílik, és a vihar
kitör!
Azt hisszük, a szerelmünk végtelen-nagy
és tiszta, lágy,
de hát mihelyt bennünket elhagy
a vágy,
csak félig értjük azt, mi volt már,
és ott az átok...
Te, hogyha férfi volnál,
lennénk barátok?

Levél

Ez hosszú lesz, drágám! De van okom,
egy hónapig kell itt a csöndben élnem!...
Azt írtam én a tegnapi levélben:
„Erős leszek és majd belészokom!”...
Igen, erős vagyok... Mindig egy percig!
Aztán elém kerül a bánat. -
Ott van, bejárja a szobámat,
sarkomba kullog, az utamba fekszik,
a bútorok mellett sunyítva cselleng...
A csóktalan est, néma reggel elleng,
az éber éjnek nincsen vége-hossza
emlékeimmel babrálok motozva,
s kispárnádon nem illan a
lehelletednek és hajadnak illata...
Te nem tudod azt, hogy mi rossz!... mi rossz...!
Így, egyedül! Halott szobánk sivár,
nincs rend, se rendetlenség, semmi már,
tárgyak recsegnek, és zajuk kinez,
szekrény meg ajtó oly furcsán kiált rám,
panaszkodik, hogy léte csupa gond,
és az ürességben busan zajong,
mint az első nem-sikerült találkán...
Most minden oly kisérteti: az ének,
gyermekkiáltás és a zongora,
lépcső nyikorog, ott künn lárma éled,
és elcsörömpöl, nem tér meg soha...
aztán a házban a dologtalan cselédek...
pöröl a Márta, odaáll elébed
s azt kérdi, mit főzünk ebédre...
Hát mit feleljek néki? Végre
nincs is étvágyam... Juj, de ostoba!...
Egyet kívánok még: akármi
történik is, e hónapot kívárni
türelmesen, hisz majd csak lepereg...
Tudom, tudom, hogy vannak emberek,
akiknek az idő most is gyorsan halad.
Hát próbálom biztatni magamat,
hogy nékem is elmúlik a muló nap
s akár a többi, olyan ez a hónap,
majd vége lesz... És írok, levelet!
Írok, írok, a ködbe lebegek,
Megyek utána a kis, kósza szónak.
Írok, írok, fecsegve teveled.
Mert a dolgok, miket naponta mondok,
nem mondhatók el így, ha nincs mosoly,
hang, mozdulat, nélkülül oly bolondok...
és az egész egyszerre szétfoszol!...

Hát mit csináljak? folytassam tovább?...
Az ember azt hiszi, hogy az episztolát
elmélyítik majd a szép, tiszta szók,
de az efajta monológ
a levegőbe lóg,
s bár ékes is, rideg és száraz,
mert az ilyen kis locsogás
akkor finom, akkor csodás,
ha nyomba rá is vág: a válasz.
Magam vagyok, mint a szedett fa ága...
Szervusz, szívem. Szervusz, szervusz, te drága.
Igaz-e, mondd, az, amit múltkor írtál?
Hogy az ágyadba rám gondolva sirtál?...
Küldöm szívem, mely tele van tevéled,
beteg szívem, mely oly sokat vivódott.
Küldöm neked fájdalmamat, a mélyet,
gyötrelmem, vágyam, hosszú és csalódott
estém, s hogy ringassák sok üres éjed,
a csókjaim, a csókjaim, a Csókot...

Utóirat

Csak két kis oldalt írtál. Mondd, mi van
veled, mulatsz, felejtesz? Vagy talán
fáraszt a társaság. Légy jó, fiam!
Pihenj kicsit. Írj! És gondolj reám.
S ne hordd az új ruhád, azt a csinost.
Jól áll nagyon! Nem féltékenykedem.
De nem kell ott oly szépnek lenni most.
Kimegy a színe. Őrizd meg nekem.

Utóirat

Lázás lehemmel ittam leveled.
De hogy e soraim elérnek,
tán egy vidám csoport lesz teveled...
Barátnőd szól: „Olvasd csak, drága, kérlek!”
De meglátod, hogy én írtam neked,
legyezed véle magadat, s kacagsz tán,
s hogy ne zavarjanak, ezt feleled:
„Ó semmi... Semmi... Majd ráérek, aztán...”

Távolság

Mint a gyerek, úgy megriadtam,
hogy a telefon őt jelezte.
Egy órával előbb kiadtam
parancsomat, hogy se ki, sem be,
egy lelket sem engedjenek be.
Lámpáimat mind elcsavartam.
Halántékom csöngött, zavartan.
És hogy körülvett itt az éjjel,
a te hangod ígéretével,
egyedül, ábránddal tele,
azt képzeltem, hogy majd felém ver
a te lehelleted szele...
Majd hogy a telefon csörömpöl,
vérem megállott az örömtől,
pár másodpercig, ereimbe...
Beszéltél. És hallottalak.
De, úgy rémlett, hogy szinte-szinte
a föld végéről jött szavad.
Hisz hangod dombon és folyón át
egyetlenegy lehelleteddel
sikon, mezőkön lebegett el,
átlépve a várost, a rónát,
gázolva messze, sok-sok erdőn.
Nyilván ezért szólt olyan kesergőn,
amíg eljött a telefonba, -
a messzeségbe betelefonva,
oly vékonyan, megváltozottan,
oly testtelen-gyengén, hogy ottan
nem is te voltál, nem a te
hangod volt a sötét szobában,
hanem az árnynál tétovábban
a te hangod kísértete...
Édes távollevőm, azt hittem,
hogy majd érzek, mint epekszel
szájam felé, s ha nem vagy itten,
majd közelebb leszel ezerszer...
De nem ez történt erre, sőt
a távolság nyúlt, nem fogyott,
köztünk a végtelenbe nőtt...
S egyszerre, úgy tetszett, hogy ott
a drót végén éreztem őt,
kétségbeejtően messze volt már,
és én, a telefon előtt
búsabban álltam bánatomnál,
magányosabban, mint előbb.

Csetepaté

Te voltál a hibás. Te hát! Ha mondom,
nagyon hibás! Te is tudod! Azér
folyton fejeskedsz vélem, kis bolondom...
Ugyan ne sírj már! Ez semmit sem ér.
Idd a teád. És vége! Két órája
vitatkozunk, veszekszünk már. Tehát
beszéljünk másról... Idd meg a teát!
Megyek, ha sírsz! De nem hat a szó rája!...
Mit mondtam én neked? Hogy, fáj a lelked?
Jó, én voltam a hibás... nagyon... nohát...
Töröld meg a szemed... Igen, szeretlek...
Hiszen tudod... Ne sírj, a Krisztusát!...
Mit? Megbántottalak? Hozzád sem értem!
Hát hol bibis? Ölelj meg, s vége lesz!
Na. Nem haragszol már? Akkor miért nem
békülsz ki? A teád. Igyál. Szeretsz?...
De igazán? A rizsפורos pamacs hol?
Itt a zsebkendőm: a tiéd az nedves.
Kérem mit óhajt még?... Habot parancsol?
Tejet talán? Tessék. Hát látja, kedves,
bár orditok, mindig én engedek.
Vörösre sírta a szemét. Az égre,
mosolyogjon már. Hú! De csúnya lett.
Egykettő. Megcsókolni! Így. Na. Végre.

Megszokás

Azt kérdezed, mért nem mosolygok,
mért búsulok ma este én...
Eszembe járnak régi dolgok,
sok régi ruhád leng felém...

Ha nézem, itt bennünk, minálunk
nagy változás nem is esett.
Az asztalon van még virágunk,
alig egy szállal kevesebb...

De mégis egy elmúlt tavasz von,
lelkemben elmúlt láng lobog...
S úgy rémlik, hogy már olyan asszony
vagy, mint a többi asszonyok.

Múlt

Valaha, hogy a párom lettél,
most három éve már,
riadva-tétován szeretted.
De minderről lettedél.
S úgy érzem, érte kár.
Ma idejössz hozzám, levetkezel,
feltűzöd a hajad, enyém leszel...
Bezzeg nem voltál, akkor ily gyors.
Így hívtalak becézve: kislány.
Halkan suhantál, drága-titkos,
a fénytől is remegve, tisztán.
A legnagyobb lázunkba sem
adtad magad át teljesen...
S haragudtam rád. Hogy a csókod
oly roppant-szúzi, elfogódott,
és nem jutott ki soha részem.
Emlékszel, ezt mondtam: „Hohó,
nem félsz te majd így, kis bohó,
csak egyszer megszeress, egészen...”
S most a komolykodó lányt visszavágyom,
és visszasírva fordulok feléje,
ki, hogy szemérmesebb legyen, az ágyon
mezítlén karját nyomta a szemére.

Bölcsesség

Ne lássunk nagyra dőre ésszel;
a Boldogság, bárhogy keressék,
nem mindegyik bokorba fészkel.
Ahhoz kevesebb idegesség,
vagy tán ezerszer annyi pénz kell.
Lásd, a való értékesebb még.
Érjük be hát vele ezentúl,
azzal, mi van, lemondva önként:
két régi szerető, ki felgyúl,
megőrül, elveti az önkényt,
időnként.
Sok már az is, hogy itt a Földön
két ember csöndbe megmaradhat,
s hogy mindig egymással törődjön,
együtt van és csak néha hallgat.
Aztán ha lelkünk magaunt,
s ha túlfeszítve az agyunk,
olykor nagyralátók leszünk,
nyilván rossz a természetünk,
vagy tán túlokosak vagyunk.

Mea culpa

Mondd, érzed-e, hogy tévedésem
mily végtelen:
szivedbe raktam el egészen
az életem.

Mikor szerettelek nagyon,
azt hittem, hogy ami van itt lent,
a földet, az eget, a Mindent
beléje zárhatom.

Most látom ezt a nagy hibát,
szenvedsz te, és én felnyögök.
Nem fér el egy egész világ
a homlokod mögött.

Szived meleg, szelíd, belátom,
s jó igazán.
De kívülről más is van a világon
s nem pótolhatja sem a barátom,
sem az anyám!

Finálé

No, szervusz. Nem feledtél semmit itt? Nem?
Nincs több szavunk. Mehetsz, bús ideál.
Indulj... De várnod kell most mégis itten.
Esik az eső... Várd meg, míg eláll.

Végy valamit! Mert hűvös az idő
künn. A kabátod tán... Amit találtam,
mind visszaadtam? Nincsen semmi nálam?
Levél? vagy egy arcképed? semminő?

Hát hogyha válunk, nézz reám előbb...
Vigyázz! Ne sírjunk! Buta lenne szörnyen.
Ugye nehéz meglelni árva fönkben
ma azt a két jó, rég-volt szeretőt?

Egymásnak adtuk a két életünk
örökre... S visszavesszük most iszonyal!
Elindulunk nevünkkel, élhetünk,
s máshol bolyongunk... Ó, minden bizonynal

majd szenvedünk... egy darabig. De végül
jön a felejtés, amely megbocsát.
Külön leszel te és én, nincs tovább,
két ember a magánnyal összebékül.

Múltamba lépsz, máris. Véletlenül
találkozunk majd valahol az utcán.
Távolról nézlek, és eszembe jutsz tán,
amint a szélben új ruhád repül.

Aztán elmúlnak hosszú hónapok,
és rólad, akiért a porba rogytam,
barátaim beszélnek, hallgatok
s azt kérdezem tőlük tünődve: „Hogy van?”

Milyen kicsinykék is a „nagy” szivek!
Pedig hogy őrjöngtünk egykor, be szép volt!
Tudod-e még a lángolást, a tébolyt?
A mi hires szerelmünk, jaj, mi lett!

Hiába mondtuk hát mi is: „szeretlek”,
annyik vagyunk csak itt, mint mindegyik?
Mily megalázó. Ezek a szerelmek?
S mi, mint a többiek? Mi!... Hogy esik!

De ily időbe mégse menj... Maradj!
Igen, maradj! Lehet tán élni még itt.
Nem tudni. A szivünkön ott a fagy,
de már nagyon megszokta azt a régít.

Lesz valahogy. A régi nem olyan rossz.
Sem a szokás. Nem frázisok ezek...
Hát ülj le mellém, csöndesen unatkozz,
S melletted én is egyedül leszek.